

Προς:

1. Κυριάκο Μητσοτάκη, Πρωθυπουργό
2. Κώστα Σκρέκα, Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας
3. Γιώργο Αμυρά, Υφυπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

21 Φεβρουαρίου 2022

Θέμα: Αίτημα για επείγουσα διακοπή σεισμικών ερευνών στη θαλάσσια περιοχή «Ιόνιο»

Αξιότιμε κ. Πρωθυπουργέ,
Αξιότιμοι κύριοι υπουργοί,

Στην ευρύτερη θαλάσσια περιοχή όπου καταγράφηκαν περιστατικά προσάραξης τριών ζιφιών (*Ziphius cavirostris*) το πρωί της 20^{ης} και 21^{ης} Φεβρουαρίου δραστηριοποιείται το ειδικό ερευνητικό σκάφος "SW Cook", το οποίο από τις 10 Φεβρουαρίου διενεργεί σεισμικές έρευνες σε σημεία εντός της θαλάσσιας περιοχής "Ιόνιο" για λογαριασμό της εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια ΑΕ, σε συνέχεια των σεισμικών ερευνών που πραγματοποιήθηκαν στη θαλάσσια περιοχή "Κυπαρισσιακός Κόλπος".

Με δεδομένο ότι μόλις πριν από λίγες ώρες καταγράφηκε τρίτη μέσα σε δυο μόλις μέρες εκθαλάσωση ζιφιού στις ακτές της Κέρκυρας, απαιτείται αυξημένη επαγρύπνηση για τον έγκαιρο εντοπισμό σε περίπτωση νέων τέτοιων συμβάντων. Χαιρετίζουμε συνεπώς επί τη αρχής τη διαπίστωση του ΥΠΕΝ για την ανάγκη αυξημένης επαγρύπνησης για την αποτροπή άλλων τέτοιων περιστατικών.

Λαμβάνοντας υπόψη τις σοβαρές επιπτώσεις του θορύβου στα κητώδη, και ειδικότερα όταν αυτός προέρχεται από σεισμικές έρευνες ή από τη χρήση στρατιωτικού σόναρ, οι οποίες

σαφώς τεκμηριώνονται στη διεθνή βιβλιογραφία (π.χ. απώλεια ακουστικής ευαισθησίας, προσωρινό ή μόνιμο τραύμα, αλλαγή συμπεριφοράς, αύξηση στρες, εκβρασμός, θάνατος κ.α.), **θα πρέπει σύμφωνα με την αρχή της προφύλαξης να διακοπούν άμεσα οι σεισμικές έρευνες που διεξάγονται αυτή τη στιγμή στην περιοχή.** Έτσι μόνο μπορεί να αποφευχθεί περαιτέρω όχληση στα προστατευόμενα είδη, όπως απαιτείται από τη διεθνή, ενωσιακή και εθνική νομοθεσία, και να διερευνηθούν τα ακριβή αίτια των περιστατικών αυτών. Πρέπει να επισημανθεί ότι η Απόφαση 7.13 της Συμφωνίας ACCOBAMS (Συμφωνία για τη διατήρηση των κητωδών στη Μαύρη Θάλασσα, τη Μεσόγειο και την Παρακείμενη Ζώνη του Ατλαντικού) αναφέρεται ρητά σε περιπτώσεις προσαράξεων και στην υποχρέωση να σταματήσουν οι ηχητικές εκπομπές και να καταβληθεί η μέγιστη προσπάθεια για να γίνουν κατανοητά τα αίτια.

Επισημαίνεται ότι η προσωρινή απαγόρευση δραστηριότητας που προκαλεί ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος μέχρι να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για να αποτραπεί η υποβάθμιση αυτή απαιτείται ρητά από το άρθρο 30 παρ. 2 του ν. 1650/1986. Επιπλέον, η **λήψη μέτρων για την αποφυγή και τον περιορισμό περαιτέρω ζημίας αποτελεί σαφή υποχρέωση του αναδόχου** όπως ρητά προβλέπεται στο άρθρο 12Α παρ. 3 του ν. 2289/1995 (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει): *«[ο] Ανάδοχος οφείλει επίσης να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα έτσι ώστε να περιορίσει στο ελάχιστο κάθε περιβαλλοντική ρύπανση ή ζημία στα νερά, στο έδαφος ή στην ατμόσφαιρα που μπορεί να προκληθεί σε σχέση με τις δραστηριότητες υδρογονανθράκων».* Η ίδια διάταξη προβλέπει επίσης ότι *«σε περίπτωση που ο Εκμισθωτής ή Εργοδότης κρίνει ότι οποιεσδήποτε εργασίες ή εγκαταστάσεις που έχουν ανεγερθεί ή δραστηριότητες που διεξάγονται δύνανται να θέσουν σε κίνδυνο πρόσωπα ή περιουσία τρίτου προσώπου ή ρυπαίνουν ή επιφέρουν ζημία στο περιβάλλον, στην πανίδα, στη χλωρίδα ή στους θαλάσσιους οργανισμούς, ζητά από τον Ανάδοχο να λάβει διορθωτικά μέτρα, εντός εύλογης χρονικής περιόδου και να αποκαταστήσει οποιαδήποτε ζημία στο περιβάλλον».* Στην προκειμένη περίπτωση τα διορθωτικά μέτρα θα πρέπει να περιλαμβάνουν τη διακοπή των σεισμικών ερευνών για να απομακρυνθεί ο κίνδυνος για τα άτομα ζιφιού και να αποτραπεί η πιθανότητα περαιτέρω προσαράξεων.

Παρόμοια υποχρέωση του αναδόχου για τη λήψη μέτρων επανόρθωσης καθώς και η δυνατότητα αιτήματος από τον εκμισθωτή για διακοπή των εργασιών σε περιπτώσεις που υπάρχει εύλογος λόγος ότι συγκεκριμένες εργασίες βλάπτουν την υδρόβια ζωή **προβλέπονται και στην ίδια τη σύμβαση παραχώρησης δικαιωμάτων έρευνας και εκμετάλλευσης πετρελαίου και ορυκτού αερίου**, η οποία έχει κυρωθεί με τον ν. 4629/2019 (Α'154) (άρθρα 9 παρ. α 2 εδ. στ' και άρθρο 12 παρ. 4). Επισημαίνεται επίσης ότι είναι συμβατική υποχρέωση του μισθωτή σε περιπτώσεις *«επείγοντος περιστατικού ή ατυχήματος που επηρεάζει το περιβάλλον» «να προβεί σε κάθε ενέργεια με συνετό και αναγκαίο τρόπο σύμφωνα με τη Περιβαλλοντική Νομοθεσία και τους Κανόνες Επιστήμης και Τέχνης Έρευνας και Εκμετάλλευσης Υδρογονανθράκων που αρμόζουν στις περιστάσεις»* (άρθρο 12 παρ. 13).

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, σας καλούμε να ζητήσετε άμεσα από τη μισθώτρια εταιρεία «Ελληνικά Πετρέλαια ΑΕ», τη διακοπή των εργασιών προκειμένου να απομακρυνθεί οριστικά ο κίνδυνος και να διαπιστωθούν τα ακριβή αίτια των προσαράξεων, αλλά και για να αποτραπεί η πιθανότητα νέων. Ζητάμε επίσης τις προσεχείς ημέρες να υπάρξει ετοιμότητα και επιφυλακή σε όλα τα νησιά και τις παράκτιες περιοχές του Ιονίου Πελάγους.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω πληροφορία.

Οι οργανώσεις:

1. ANIMA
2. Αρίων – Ερευνητικό Κέντρο Διάσωσης και Περίθαλψης Κητωδών
3. Αρκτούρος
4. ΑΡΧΕΛΩΝ
5. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού
6. Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης
7. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
8. Καλλιστώ
9. Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης
10. Πέλαγος Ινστιτούτο Κητολογικών Ερευνών
11. Greenpeace
12. iSea
13. MEDASSET
14. MOm - Εταιρεία για τη Μελέτη και Προστασία της Μεσογειακής Φώκιας
15. WWF Ελλάς